

בית הדין לצדק של האיחוד האירופי הכריז על בטלות הסדר Safe Harbor להעברת מידע אישי מאירופה לארה"ב

בעקבות החלטה האירופית לא ניתן יהיה עוד להסתמך על הסדר Safe Harbor כבסיס להעברת מידע אישי מישראל לארצות הברית

בפסק דין שניתן ב- 6.10.2015 על ידי בית הדין לצדק של האיחוד האירופי, הוכרז כי הסדר Safe Harbor הוא חסר תוקף. ההסדר איפשר העברת מידע אישי ממדינות האיחוד האירופי אל ארגונים בארצות הברית.

העקרונות המפורטים בהוראות הדירקטיבה האירופאית להגנה על מידע אישי¹ קובעים שהעברת מידע אישי אל מחוץ לגבולות מדינות האיחוד האירופי אסורה אלא בהתקיים חריגים ספציפיים, וביניהם העברת מידע לטריטוריה שהוכרזה על ידי האיחוד האירופי כמספקת רמה הולמת (Adequate level) של הגנה למידע אישי.

בהחלטת נציבות האיחוד האירופי מיום 26.7.2000 (Commission Decision 2000/520/EC) נקבע שתאגידים הכלולים בהסדר "Safe Harbor", **מבטיחים רמה נאותה של הגנה על מידע אישי**. לפי ההסדר, ארגון אמריקאי המעוניין להיכלל בהסדר, מתחייב לקבל על עצמו עקרונות הגנת מידע אישי מחמירים הדומים לדרישות הדין האירופי.

החלטה זו (Commission Decision 2000/520/EC) הוכרזה על ידי בית הדין כחסרת תוקף.

לאור החשיפה של אדוארד סנודן משנת 2013 באשר לשימוש שעושים שירותי המודיעין האמריקאים במידע, הגיש משתמש פייסבוק בעל אזרחות אוסטרית תלונה על כך שהחוק והפרקטיקה האמריקאים לא נותנים הגנה מספקת מפני מעקב של הרשויות האמריקאיות אחרי מידע שהועבר למדינה, ובתוך כך, שרתים של פייסבוק המעבדים את המידע של משתמשים אירופאים.

התלונה הוגשה לנציבות הגנת המידע (The Data Protection Commissioner) באירלנד שדחתה את התביעה בהתבסס בעיקר על החלטת נציבות האיחוד האירופי הנ"ל המאשרת את הסדר Safe Harbor.

¹ Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data

בהחלטתנו מיום 6.10.2015 פסק ביה"ד האירופי כי לפי הדין האמריקאי, התחייבות חברות אמריקאיות לעקרונות השימוש במידע לא חלה על הרשויות הציבוריות ורשויות המדינה בארצות הברית, ולפיכך, דרישות של רשויות אמריקאיות לחשיפת מידע לשם שמירה על ביטחון לאומי או אינטרס ציבורי המגיעות מטעם הרשויות, מחייבות את החברות האמריקאיות, אפילו כשהן נוגדות את האמור בהסדר Safe Harbor.

ביה"ד קבע שהחוק האמריקאי מאפשר לרשויות שם לגשת לנתונים אישיים ולעבד אותם באופן שאינו תואם את המטרות שלשמן נאסף, ואינו מידתי. על פי קביעת ביה"ד לא ניתן להגדיר את החוק בארה"ב כמידתי, שכן הוא מעניק סמכויות נרחבות מדי לרשויות, כגון הסמכות לאחסן ולשמור את כל המידע האישי של כל נושאי המידע שהמידע על אודותיהם מועבר ממדינות האיחוד האירופי. זאת ללא הבחנה, מגבלה או חריג שנובעים ממטרת עיבוד המידע, ומבלי להעמיד קריטריונים לקביעת מגבלות שיחולו על גישת רשויות המדינה למידע ועל יכולתה לעשות בו שימושים נוספים. לגישת בית הדין, החקיקה המעניקה לרשויות המדינה הרשאה גורפת לגשת לתוכנם של מסרי תקשורת, פוגעת באופן מהותי בזכות היסוד לפרטיות.

כמו כן ציין בית הדין כי החוק האמריקאי אינו מעמיד לרשות נשוא המידע אמצעים למימוש זכות העיון במידע המוחזק עליו בארה"ב, וכך פוגע הדין האמריקאי בזכות היסוד להגנה משפטית אפקטיבית על זכויותיו של הפרט.

לאור כל זאת קבע ביה"ד האירופי שהחלטת האיחוד האירופי המאשרת את הסדר Safe Harbor היא בטלה. לפיכך ביה"ד גם הורה לנציבות הגנת המידע האירית לבחון את התלונה שהוגשה לה ולבדוק האם יש מקום להשעות את העברת המידע של משתמשי פייסבוק האירופאים לארצות הברית בעילה של חוסר אפשרות לערוב להגנה נאותה למידע זה.

השלכות פסק הדין האירופי על משטר הגנת המידע בישראל

תקנות הגנת הפרטיות (העברת מידע אל מאגרי מידע שמחוץ לגבולות המדינה), תשס"א-2001 (להלן- התקנות) אוסרות על העברה של מידע ממאגר מידע בישראל אל מחוץ לגבולותיה אלא אם הדין הפנימי של המדינה הנעברת מבטיח רמת הגנה על המידע שאינה פחותה מהדין הישראלי, או אם מתקיים אחד מהחריגים המנויים בסעיפי המשנה של סעיף 2 לתקנות.

אחד מן החריגים, המפורט בתקנה 2(8), קובע כי ניתן להעביר מידע אישי מישראל גם למדינה זרה אליה מתיר האיחוד האירופי להעביר מידע:

תנאים להעברת מידע לחו"ל

2. על אף האמור בתקנה 1, רשאי בעל מאגר מידע להעביר מידע או לאפשר העברה של מידע ממאגר מידע שלו בישראל אל מחוץ לגבולותיה, אם התקיים אחד מאלה:

.....
(8) המידע מועבר למאגר מידע במדינה –

.....
(2) המקבלת מידע ממדינות החברות בקהיליה האירופית, לפי אותם תנאי קבלה;

לאור [החלטת נציבות האיחוד האירופי משנת 2000](#) הקובעת כי הארגונים האמריקאים המחויבים לעקרונות SAFE HARBOR מספקים "adequate level of protection" למידע אישי כמשמעותה בסעיף Article 25 (2) לדירקטיבה האירופית להגנת מידע אישי – היתה עמדת רמו"ט כי חברות אלה נכנסות לחריג המאפשר העברת מידע אישי מישראל בהתאם לסעיף (2)(8) לתקנות.

ואולם פסק דינו החדש של בית הדין האירופי מבטל את האפשרות להעביר מידע אישי מאירופה אל החברות המחויבות להסדר Safe Harbor, **ולכן בשלב זה עמדת רמו"ט הינה שלא ניתן עוד להסתמך על חריג זה בתקנות הגנת הפרטיות כבסיס להעברת מידע אישי מישראל לארגונים בארה"ב.**

בהינתן שכעת הסדר Safe Harbor אינו בתוקף לפי הדין האירופי, וכל עוד לא נקבע הסדר תקף אחר או התקבלה החלטה רשמית אחרת של האיחוד האירופי ביחס להעברת מידע ממדינות אירופה ליעדים בארצות הברית, נדרשים אפוא בעלי מאגרים המעוניינים להעביר מידע אישי מישראל לארגונים בארצות הברית, לבחון האם הם יכולים לבסס את העברת המידע על אחד מן החריגים האחרים הקבועים בתקנות.

רמו"ט ממשיכה לבחון את השלכות החלטת בית הדין האירופי, ותפרסם מידע והבהרות נוספות ככל שיהיה בכך צורך.

להשלמת התמונה ראו:

[הודעה לעיתונות של בית הדין לצדק של האיחוד האירופאי](#)

[פסק הדין המלא של בית הדין לצדק של האיחוד האירופאי](#)

[תקנות הגנת הפרטיות \(העברת מידע אל מאגרי מידע שמחוץ לגבולות המדינה\). תשס"א-2001](#)